

Fælles høringssvar: Revidering af Bygningsdirektivet

EU-Kommissionen vil som opfølgning på sin meddelelse om "renoveringsbølgen" udsende udkast til ændringer af Bygningsdirektivet (EPDB) senere i år. I denne forbindelse har Kommissionen bedt interessenter indsende deres synspunkter om hvilke ændringer, der bør gennemføres i Bygningsdirektivet.

Synergi og Rådet for Grøn Omstilling takker for at have fået lejlighed til at give udtryk for deres fælles synspunkter om betydningen af at sikre en grøn udvikling af bygningsbestanden, og hvorledes EU's Bygningsdirektiv kan bidrage til denne udvikling.

En bæredygtig bygningsbestand som forudsætning for et klimaneutralt Europa.

40% af energiforbruget i Europa bruges i bygninger. Tilsvarende benyttes en stor del af det samlede forbrug af materialer og råstoffer til nybyggeri og renovering af bygningsbestanden. Dertil kommer, at bygninger udgør en vigtig ramme for menneskelig aktivitet, og at kvaliteten af de bygninger, som vi færdes i, har stor betydningen for vores trivsel og livskvalitet. Det er derfor vigtigt, at sikre en udvikling af bygninger, der både bidrager til de fælles klimamål, og samtidigt skaber optimale rammer for menneskelig trivsel og aktivitet.

Vi støtter EU-Kommissionens analyse af udviklingen af bygningsbestanden, som fremgår af "renoveringsbølgen", og er enige i målsætningen om, at der er behov for mindst en fordobling af renoveringsraten i Europa for at sikre realiseringen af klimamålsætningen. Vi er derfor også enige i, at der er behov for en dybtgående revision af Bygningsdirektivet for at skabe rammer for en forstærket indsats på området.

Forslag til styrkelse af Bygningsdirektivet

Der er i særlig grad behov for revision af direktivet på to områder:

- Før det første skal Bygningsdirektivet udvides til at omfatte andre forhold end bygningens energiforbrug til opvarmning, køling, varmt vand og ventilation. Dels er der behov for at udvide direktivet til at omfatte bygningernes energiforbrug og emissioner ud fra livscyklusperspektiv, således at det også omfatter det indlejrede energiforbrug og emissioner i materialer, transport, byggeri og nedrivning. Dels bør direktivet også omfatte indeklimate i bygninger.
- For det andet har Kommissionen i "renoveringsbølgen" påvist, at det går alt for langsomt med at renovere den eksisterende bygningsbestand. Der er derfor behov for ændringer, der medfører at omfanget af renoveringer sættes betydeligt op.

I det følgende gennemgår vi de forhold, som vi mener bør være i fokus i forbindelse med revisionen af Direktivet.

De langsigtede renoveringsstrategier

De langsigtede renoveringsstrategier, som skal udarbejdes af medlemsstaterne, har til formål at sikre sammenhæng mellem de langsigtede klimamål og indsatsen til udvikling af bygninger. På grundlag af erfaringerne med de indsendte strategier, er der efter vores opfattelse behov for en betydelig opstramning af kravene til strategierne i Bygningsdirektivet.

- Kravene til fastsættelsen af delmål i strategierne bør præciseres, således at det fremgår af direktivet, at delmålene skal fastsættes ud fra målsætningen om klimaneutralitet og nulemissionsbygninger i 2050. Det bør endvidere overvejes at fastsætte mere præcise krav til opførelsen af målsætninger blandt andet for at sikre en sammenligning på tværs af medlemsstater.
- Strategierne bør omfatte energiforbruget og emissioner fra bygninger ud fra et livscyklusperspektiv. Det vil sige, at de også bør omfatte mål og indsatser til reduktion af energiforbruget i bygningsmaterialer, byggeri, nedrivning mv. Bygningsdirektivet skal således udvides til at omfatte det samlede forbrug af energi og udledninger fra bygninger fra vugge til grav.
- Strategierne bør omfatte mål og indsatser til forbedring af indeklima i bygninger.
- For at sikre større fokus på at strategierne benyttes som grundlag for opfølgning af indsatsen til forbedring af bygninger, bør strategierne revideres hvert 5. år i stedet for hvert 10. år.

Mindstekrav til bygninger ved nyopførelse og renoveringer.

Det nuværende direktiv pålægger medlemsstaterne at fastlægge mindstekrav til bygningernes energimæssige ydeevne. Vi foreslår, at disse krav udvides i det nye direktiv, således at mindstekravene omfatter energiforbrug og emissioner ud fra et livscyklusperspektiv. Det betyder, at det bør pålægges medlemsstaterne også at fastlægge krav til nybyggeriet og renoveringer, der omfatter:

- det indlejrede energiforbrug og emissioner i materialer, byggeri og nedrivning, og
- indeklima.

Kravene bør fastlægges således at medlemsstaterne pålægges at fastlægge regler om, at det samlede energiforbrug og emissioner forbundet med opførelse, renovering, drift og nedrivning af bygninger ikke må overstige et nationalt fastsat maksimum. Der bør endvidere også fastsættes regler for hvorledes dette maksimum skal fastsættes ud fra den overordnede målsætning om klimaneutralitet i 2050. Endelig bør der være regler for, hvor ofte kravene skal revideres i lyset af den tekniske udvikling.

Vi foreslår endvidere, at der som noget nyt, også fastsættes krav til indeklima i bygninger, der skal sikre at bygningerne fungerer optimalt som ramme for menneskelig aktivitet.

Vi skal samtidigt opfordre Kommissionen til at overveje behovet for at støtte implementeringen af disse krav. Dette kan eventuelt være ved udvikling af metoder og databaser til beregning af indlejret energi og emissioner, metoder til beskrivelse og måling af indeklima mm.

Obligatoriske mindstekrav til eksisterende bygninger.

Obligatoriske renoveringskrav/mindstekrav til ydeevne er en af de mest effektive foranstaltninger til at øge renoveringsprocenten for bygninger. Mindstekravene har til formål at styrke bygningsejernes og investorernes tilskyndelse til at forbedre bygningernes ydeevne og kvalitet i forbindelse med den løbende vedligeholdelse og renovering. Direktivet bør derfor indeholde krav om, at medlemsstaterne skal fastsætte langsigtede mindstekrav til eksisterende bygninger. Dette betyder, at der skal fastsættes krav til, hvilket niveau den eksisterende bygningsmasse skal forbedres op til frem mod 2030 og 2050, som omfatter både den energimæssige ydeevne og indeklima. Vi foreslår, at de disse krav som udgangspunkt skal omfatte alle bygninger, det vil sige både boliger og erhvervsbygninger, private ejerboliger og udlejningsbyggeri, enfamiliebygninger og etageboliger.

Som led i dette bør Kommissionen skabe mulighed for, at der kan vedtages forbud mod visse opvarmningsformer baseret på fossil energi, uden at dette strider mod reglerne om det indre marked.

Det er i denne forbindelse vigtigt, at der samtidigt sikres, at medlemsstaterne har fleksibilitet til at fastsætte kravene i overensstemmelse med de gældende forhold i de enkelte lande. Herunder skal det være muligt at variere kravene efter bygningernes alder og anvendelse.

Vilkår for gennemførelsen af renoveringer

Fastsættelsen af obligatoriske mindstekrav for bygninger understreger nødvendigheden af, at rammerne for gennemførelsen af bygningsrenoveringer er til stede. Dette omfatter flere forhold. For det første skal der være adgang til finansiering på rimelige vilkår for alle, herunder også for bygninger med lav ejendomsværdi og for bygningsejere i dårlige økonomiske kår.

For det andet, skal det sikres, at der etableres et åbent og gennemsigtigt marked for renoveringer, der dels sikrer konkurrence og dels gør det nemt for bygningsejere at få adgang til vejledning, information om renoveringer og indgå aftaler om finansiering og gennemførelsen af renoveringer. Herunder skal der skabes rammer, der sikrer at der er adgang til nye, innovative finansieringsformer som f.eks. ESCO, grønne certifikater mv.

For det tredje skal det sikres, at der er den nødvendige arbejdsstyrke til forøgelsen af renoveringstempoet er til stede, og at den har de nødvendige kompetencer.

Der bør derfor fastsættes krav til medlemsstaterne i Bygningsdirektivet, der sikrer, at der vedtages politikker og tiltag, der sikrer at de rette vilkår til forøgelsen af renoveringer er på plads, og herunder også vedtages støtteordninger i form af tilskud, skattefradrag, garantiordninger mv.

Offentlige bygninger

Der påhviler det offentlige et stort ansvar for at gå foran og udgøre et godt eksempel for renoveringen af bygninger. Den offentlige bygningsmasse er i mange medlemsstater så stor, at renoveringen af de offentlige bygninger kan fungere som motor for at sætte gang i udviklingen nye, innovative metoder og teknologier til forbedring af bygninger. Vi foreslår derfor, at kravene til offentlige bygninger skærpes, således at der sættes mere gang i renoveringer af bygninger i kommuner, regioner og staten.

Det bør overvejes hvorledes dette kan gennemføres. Dette kan f.eks. gennemføres ved at kræve, at alle offentlige bygninger skal være klimaneutrale inden et givet årstal. F.eks. kan overvejes at sætte krav om klimaneutralitet inden 2040. Det skal i denne forbindelse præciseres, at klimaneutralitet både omfatter krav til klimaskærmens effektivitet og forsyningsformen, således at klimaneutralitet ikke kun omfatter brug af vedvarende energi.

De lokale og regionale myndigheders rolle

Lokale og regionale myndigheder har en vigtig rolle som bygge- og planmyndighed. Kommuner og regioner kan således bidrage til at sikre en hurtigere renoveringsrate og en bedre sammenhæng mellem energirenoveringer, udnyttelse af vedvarende energi, lokale markeder til genbrug af byggematerialer, cirkulære løsninger med involvering af mindre erhvervsvirksomheder i lokalområder mv. Det bør derfor overvejes hvorledes Bygningsdirektivet kan tilskynde og understøtte inddragelsen af de lokale myndigheder i indsatsen for at fremme klimaneutralitet i bygninger.

Bygningsdirektivet kan fremme dette ved at pålægge medlemsstaterne at udarbejde politikker og tiltag til fremme de lokale myndigheders involvering, og herunder sikre at de lokale myndigheder har mulighed for at

fastsætte supplerende krav til nybyggeri og renoveringer i særlige områder, når dette indgår i en lokal indsats til fremme af energieffektivitet og bæredygtighed.

Energimærkning, brug af data, digital logbook og renoveringspas

Energimærkningen af bygninger i Danmark har vist at have effekt, idet den bl.a. sikrer, at bygningernes energimæssige ydeevne afspejles i ejendomspriserne. Vi mener derfor, at der er grundlag for at overveje en udvidelse af de obligatoriske krav til energimærkningen til at omfatte indeklima og intelligensparathed.

Energimærkerne har endvidere stor betydning i forhold til at sikre et fælles grundlag for bygningsejere, finansieringsinstitutioner og investorer i forbindelse med finansieringen af renoveringer. Der er derfor behov for at styrke regelgrundlaget for udarbejdelse og opfølgningen af energimærkningerne med henblik på at højne kvaliteten og sikre troværdigheden af mærkerne.

Det bør være et bærende princip, at bygningsejerne har ret til egne data om energiforbrug. Bygningsdirektivet bør derfor pålægge medlemsstaterne at sikre, at data skal være tilgængeligt digitalt og give mulighed for (gennem en GDPR-sikker samtykke-ordning) at videregive egne data til en tredjeaktør, der kan bruge den til at optimere energiforbruget.

Det er vores opfattelse, at udformning af en Digital Building Logbook og renoveringspas på EU-niveau i tilknytning til energimærkningen være et vigtigt skridt på vejen til at øge gennemsigtigheden af data og den videre digitalisering af bygningssektoren. Den vil blandt andet indebære en standardisering af data, samt et framework til at koble allerede eksisterende databaser.

Derudover bør der være et generelt større fokus på at gøre bygninger smartere. EPBD 2018 viser allerede gode takter, ikke mindst i forhold til kommercielle bygninger, men dette bør udbygges således, at bygninger i større omfang bliver en aktiv del af et smart, integreret energisystem. Helt konkret handler det fx om, at de nuværende artikler 14 og 15, der omhandler frivillige krav om monitoring og bygningsautomatik skal gøres bindende for boliger, og at demand-response skal intensiveres. Som led i bestræbelserne på at sikre smartere og mere fleksible bygninger, mener vi konceptet for SRI (Smart Readiness Indicator), som er udviklet af Kommissionen, bør gøres obligatorisk for alle bygninger.

Vi stiller os til rådighed til uddybning af disse kommentarer.

Med venlig hilsen

Direktør, Katrine Bjerre Milling Eriksen

Mail: kb@synergiorg.dk

Telefon: + 45 2274 7186

Vesterbrogade 1C, 5. sal, København V

Direktør, Claus Ekman

Mail: claus@rgo.dk

Telefon: +45 3318 1933

Kompagnistræde 22, 3. sal, 1208 København K